
Informe final

0. Introducció

0.1. Presentació del document

1. Context sociolingüístic

1.1. Alumnat

1.2. Entorn

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1.1. El català, vehicle de comunicació

2.1.1.2. El català, eina de convivència

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.1.2.1. Llengua oral

2.1.2.2. Llengua escrita

2.1.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita

2.1.2.4. La llengua en les diverses àrees

2.1.2.5. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

2.1.2.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular:

2.1.2.6.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

2.1.2.6.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

2.1.2.7. Atenció de la diversitat

2.1.2.8. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

2.1.2.9. Avaluació del coneixement de la llengua

2.1.2.10. Materials didàctics

2.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.1.3.1. Informació multimèdia

2.1.3.2. Usos lingüístics

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

2.1.3.4. Català i llengües d'origen

2.2. La llengua castellana

2.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

2.2.1.2. Llengua oral

2.2.1.3. Llengua escrita

2.2.1.4. **Activitats d'ús**

2.2.1.5. **Alumnat nouvingut**

2.3. Altres llengües

2.3.1. Llengües estrangeres

2.3.1.1. **Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa**

2.3.1.1.1. **Desplegament del currículum**

2.3.1.1.2. **Metodologia**

2.3.1.1.3. **Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera**

2.3.1.1.4. **Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera**

2.3.1.1.5. **L'ús de la llengua estrangera a l'aula**

2.3.1.2. **Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres**

2.3.1.2.1. **Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera**

2.3.1.3. **Projectes i programes plurilingües**

2.3.2. Altres llengües oficials

2.3.2.1. **Occità, llengua oficial de Catalunya**

2.3.2.2. **Llengües oficials a l'Estat**

2.3.3. Llengües complementàries procedents de la nova immigració

2.4. Organització i gestió

2.4.1. Organització dels usos lingüístics

2.4.1.1. **Llengua del centre**

2.4.1.2. **Documents de centre**

2.4.1.3. **Ús no sexista del llenguatge**

2.4.1.4. **Comunicació externa**

2.4.1.5. **Llengua de relació amb famílies**

2.4.1.6. **Educació no formal**

2.4.1.6.1. **Serveis d'educació no formal**

2.4.1.6.2. **Activitats extraescolars**

2.4.1.6.3. **Contractació d'activitats extraescolars a les empreses**

2.4.1.7. **Llengua i entorn**

2.4.2. Plurilingüisme al centre educatiu

2.4.2.1. **Actituds lingüístiques**

2.4.2.2. **Mediació lingüística (traducció i facilitació)**

2.4.3. Alumnat nouvingut

2.4.4. Organització dels recursos humans

2.4.4.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics

2.4.5. Organització de la programació curricular

2.4.5.1. Coordinació cicles i nivells

2.4.5.2. Estructures lingüístiques comunes

2.4.5.3. Projectes d'innovació

2.4.6. Biblioteca escolar

2.4.6.1. Accés i ús de la informació

2.4.6.2. Pla de lectura de centre

2.4.7. Projecció del centre

2.4.7.1. Pàgina web del centre

2.4.7.2. Revista

2.4.7.3. Exposicions

2.4.8. Xarxes de comunitats virtuals

2.4.9. Intercanvis i mobilitat

2.4.10. Dimensió internacional del centre educatiu

0. Introducció

0.1. Presentació del document

[Torna a l'índex](#)

1. Context sociolingüístic

[Torna a l'índex](#)

1.1. Alumnat

La composició lingüística dels alumnes a nivell familiar està creixent lleugerament pel que fa al castellà, situant-se al voltant d'un 40%. El percentatge de famílies que tenen el català com a llengua vehicular és d'un 60%. També tenim alumnes que tenen com a llengua familiar: àrab, urdú, xinès, tagal, guaraní,... El castellà s'està imposant com a llengua de comunicació entre els alumnes. Al final de l'etapa educativa assoleixen un nivell acceptable de competències lingüístiques.

1.2. Entorn

[Torna a l'índex](#)

L'institut es troba en el barri de Sant Francesc, una zona industrial que ja va rebre una forta onada immigratòria a la segona meitat del segle XX. Això fa que l'ús del castellà sigui més alt que a la resta de la ciutat. En aquesta última onada destaquen la immigració hispano-americana i àrab. El barri té un grup d'esplai i un casal de joves on la llengua habitual és el català. Per aprendre català, s'organitzen cursos destinats a adults a la Casa de cultura i a una escola de primària.

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1.1. El català, vehicle de comunicació

[Torna a l'índex](#)

El català és la llengua usada en totes les activitats acadèmiques i és la llengua de cohesió i integració entre totes les persones del centre. No s'han previst encara mecanismes de seguiment i avaluació de l'ús del català en totes les activitats, especialment en les que són en horari no lectiu (taller d'estudi assistit, associació esportiva, menjador...).

2.1.1.2. El català, eina de convivència

[Torna a l'índex](#)

Els alumnes normalment s'adrecen en català als professors i entre ells dins de l'aula. En canvi en el passadís, pati, menjador... sovint la llengua que trien és el castellà. Caldria planejar actuacions per afavorir l'ús del català en aquestes situacions.

2.1.2.1. Llengua oral

[Torna a l'índex](#)

A nivell de centre hem prioritzat la competència comunicativa oral per treballar des de totes les àrees. Per treballar aquesta competència tots els alumnes fan exposicions orals a tots els nivells i a diverses matèries. Els equips docents són els encarregats de planificar aquestes exposicions per trimestres i matèries.

2.1.2.2. Llengua escrita

[Torna a l'índex](#)

Per formar lectors i escriptors competents, considerem que cal fomentar el gust per la lectura. Aquest curs 2009-10 hem començat a aplicar un pla de lectura: cada setmana tot l'institut dediquem mitja hora a llegir, tots alhora cadascú amb el llibre que ha triat. A partir d'aquí s'han obert llistes de recomanacions de llibres proposats pels mateixos alumnes i professors, s'incorporen aquests llibres a la biblioteca... A nivell d'escriptura aquest any comencem a fer un treball conjunt amb les escoles de primària adscrites. El projecte consisteix a establir espais de diàleg a les revistes dels centres i que els nostres alumnes facin de correctors de textos escrits per alumnes de primària. Durant el curs 2010-11 el centre ha elaborat i aprovat una guia d'estil que s'aplica a tots els cursos del centre pel tractament escrit de la llengua catalana i castellana.

2.1.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita

[Torna a l'índex](#)

Els equips docents planifiquen exposicions orals per trimestres i matèries. Moltes d'aquestes exposicions compten amb un suport escrit en format digital. L'habilitat lectora està present en totes les àrees en el projecte de centre "Temps de llegir".

2.1.2.4. La llengua en les diverses àrees

[Torna a l'índex](#)

Des de totes les àrees es treballa l'expressió i comprensió en català, tant a nivell oral com a nivell escrit. Es comparteixen criteris de valoració de l'expressió escrita.

2.1.2.5. Continuïtat i coherència entre cicles i nivells

[Torna a l'índex](#)

El traspàs d'informació es fa sistemàticament i hi participen els psicopedagogs i tutors dels 2 nivells o cicles involucrats. Després es fa arribar aquesta informació a la resta de l'equip docent. També hi ha coordinació amb els centres adscrits de primària, no només de traspàs d'informació sinó també d'aspectes metodològics i molt especialment en relació a l'expressió escrita.

2.1.2.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

[Torna a l'índex](#)

El centre té un Pla d'Acollida on es recullen i se sistematitzen les actuacions que s'han de posar en marxa per facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut. Aquest document s'hauria d'actualitzar ja que es va fer durant el curs 2005-06 i no es van tenir en compte actuacions de l'àmbit de l'entorn i caldria afegir apartats de l'acollida de nou professorat, PAS, famílies i altres professionals. Pel que fa a l'aprenentatge inicial de la llengua, existeixen mecanismes de coordinació que permeten aplicar metodologies de català com a segona llengua i estratègies per facilitar una instrucció comprensible en totes les àrees. Caldria redactar un protocol (Pla d'Aula d'Acollida) que recollís tots els mecanismes de coordinació i d'actuacions.

2.1.2.6.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

[Torna a l'índex](#)

El centre té una aula d'acollida. La tutora de l'aula d'acollida és la responsable de coordinar l'aplicació de metodologies per a l'aprenentatge inicial de la llengua i col.labora amb la resta de docents per facilitar estratègies que facilitin una instrucció comprensible en totes les àrees mitjançant els Plans Individualitzats i les sessions d'avaluació i d'equip docent. S'han establert criteris sobre quin ha de ser el tractament de les llengües curriculars pel que fa a la seqüència d'aprenentatge.

2.1.2.6.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

[Torna a l'índex](#)

Des de l'aula d'acollida es té en compte la diferència entre l'alumnat que desconeix les dues llengües oficials i el que en desconeix només una com un dels criteris que ha de guiar l'organització del currículum personalitzat de l'alumnat i així com les hores d'atenció que varien en funció d'aquesta diferència. S'utilitza la proximitat de les llengües catalana i castellana per facilitar els aprenentatges, la comunicació i l'ús de la llengua vehicular des de la incorporació de l'alumnat nouvingut.

2.1.2.7. Atenció de la diversitat

[Torna a l'índex](#)

El centre ha consolidat els mecanismes organitzatius, curriculars i pedagògics per atendre la diversitat de l'alumnat. En termes lingüístics, el centre organitza grups de reforç en les llengües catalana, castellana i anglesa, a tots els nivells de l'ESO. El centre disposa d'una aula d'acollida i d'una USEE, que intervenen en tots els nivells de l'ESO.

2.1.2.8. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

[Torna a l'índex](#)

El centre no ha de potenciar l'ús del català dins l'horari lectiu perquè ja està consolidat. Caldria, però, pensar actuacions per tal de formentar-ne l'ús social.

2.1.2.9. Avaluació del coneixement de la llengua

[Torna a l'índex](#)

Durant el curs 2009-2010 el centre va elaborar i aprovar un document marc on es defineixen els indicadors competencials i les concrecions de cada competència. Durant el curs 2010-11 ens hem centrat en el disseny de l'avaluació per competències, i en la introducció de les competències en les sessions d'avaluació.

2.1.2.10. Materials didàctics

[Torna a l'índex](#)

Des d'el curs 2010-11, el nostre centre forma part del projecte 1x1, per la qual cosa els materials d'aprenentatge del primer cicle de l'ESO són de Teide digital. S'apliquen, però, criteris compartits a l'hora de crear, adaptar altres materials per atendre la diversitat. Pel que fa a la dimensió literària podem dir que el departament de català fa la selecció de lectures al llarg de tota l'etapa.

2.1.3.1. Informació multimèdia

[Torna a l'índex](#)

El centre segueix des d'el curs 2010-11 el programa 1x1, la llengua catalana és la llengua principal del programari i dels suports digitals en general que produeix el centre.

2.1.3.2. Usos lingüístics

[Torna a l'índex](#)

Des d'el curs 2009-10, tot el claustre s'implica en l'aplicació de la competència comunicativa lingüística com a acord de centre. Per tant es contempla el treball d'aquesta competència des de totes les àrees. S'han creat criteris comuns de seguiment dels usos lingüístics de l'alumnat.

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

[Torna a l'índex](#)

Des de l'aula d'acollida, sempre s'ha valorat el bagatge lingüístic de l'alumnat i s'ha tingut en compte la llengua familiar en alguna activitat de desenvolupament del currículum a l'aula ordinària. Aquestes situacions poden ser fetes amb col.laboració de l'aula d'acollida o sense, però normalment no són activitats consensuades en equip docent. Caldria consensuar amb la resta de l'equip docent la importància de formentar el bagatge lingüístic dels alumnes nouvinguts del centre.

2.1.3.4. Català i llengües d'origen

[Torna a l'índex](#)

La tutora de l'aula d'acollida i els tutors/es de l'aula ordinària tenen coneixement de la diversitat lingüística de les seves aules. Caldria fer un registre de totes les llengües familiars dels alumnes i fer-la extensiva a tot el claustre de professors. Aquest registre s'haurà d'anar actualitzant cada curs.

2.2. La llengua castellana

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

[Torna a l'índex](#)

Tot i que el nostre centre hi ha una voluntat de valorar la llengua com a eina d'aprenentatge i com a patrimoni cultural, les iniciatives del professorat serien més eficaces si és fes: 1.- Una coordinació amb el .-departament de català per tal de crear criteris estàndards de llengua per a tot el centre. 2.- Una coordinació interna del departament de castella per tal de presentar la matèria de manera més coherent a l'alumnat. 3.- Una anàlisi socio-lingüística del centre per acomodar la programació al perfil de l'alumnat. Evitaríem així, ensenyar el castellà a Sant Cugat amb els mateixos materials que a una zona monolingüe. 4.- Una apreciació activa de les varietats dialectals i trets culturals de les cultures llatino-americanes presents al centre. Donant prestigi a aquestes activitats afavoriríem la integració dels seus parlants.

2.2.1.2. Llengua oral

[Torna a l'índex](#)

Aquest centre dona un èmfasi especial a la comunicació oral a tots els cicles. El castellà hi participa i es beneficia d'aquets esforços. Les manifestacions orals curriculars del centre es fan en català, però el castellà es present a les activitats no estrictament acadèmiques. El departament de castellà ha acordat un projecte oral per a cada curs de l'ESO on es treballen diferents tipus de text i estratègies de vocalització, gestualitat i expressió verbal. Caldria unificar objectius i criteris d'avaluació i aplicar-los a les manifestacions oral acadèmiques quotidianes.

2.2.1.3. Llengua escrita

[Torna a l'índex](#)

En aquest apartat seria molt necessari aplicar les recomanacions 2.2.1.1. Caldria una millor coordinació entre el professorat de castellà i amb el de català. Caldria també que l'alumnat pogués emprar el castellà en algun text d'altres matèries per poder evaluar-ne l'ús fora de la classe. L'escriptura s'ensenya com a activitat exclusiva de la classe de llengua, sense tenir en compte la seva omnipresència en la vida actual i futura dels alumnes. Per una altra banda, la literatura i els continguts propis de la lingüística com a disciplina autònoma estan molt representats en aquest centre.

2.2.1.4. Activitats d'ús

[Torna a l'índex](#)

La projecció dels resultats del treball curricular es fa sempre en català i no hi ha cap previsió perquè es pugui fer alguna vegada en castellà. Fora de l'àmbit estrictament acadèmic, com ara festes de Nadal o Sant Jordi, el castellà si que hi és present, ja que el centre dona suport a iniciatives independentment de la llengua en què es realitzen, com a conseqüència, els nostres alumnes presenten tots els símptomes de la diglòssia i tenen problemes per expressar-se en castellà en situacions formals. El departament de castellà preveu sortides relacionades amb la llengua i la literatura castellanès a cada nivell.

2.2.1.5. Alumnat nouvingut

[Torna a l'índex](#)

Aquest col·lectiu està molt poc representat al nostre centre. No hi ha cap previsió per ensenyar-li castellà com a llengua estrangera. Els alumnes són assignats a les classes de reforç, on s'ensenyen continguts de lingüística general i d'ús del castellà molt llunyans de les seves necessitats. Aquests alumnes normalment fan servir el català en contextos formals i acadèmics i el castellà en els familiars.

2.3. Altres llengües

2.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

[Torna a l'índex](#)

Al nostre centre comença l'aprenentatge/ensenyament de la primera llengua estrangera, l'anglès, a 1r.d'ESO. La segona llengua estrangera, el francès, s'introdueix a 2n. d'ESO. Durant l'etapa de l'ESO no es fa cap bloc de contingut d'àrea no lingüística en llengua estrangera. A l'etapa de Batxillerat, el curs 2010-11 s'ha iniciat, a 1r., l'aprenentatge de l'àrea de Ciències del Món Contemporani en llengua anglesa. La previsió pel curs 2011-12, es d'ampliar l'oferta a l'etapa de l'ESO.

2.3.1.1.1. Desplegament del currículum

[Torna a l'índex](#)

S'imparteixen els continguts adaptats a cada curs i nivell. Dins de l'aula s'ofereix la possibilitat d'interaccionar significativament mitjançant les quatre habilitats: escriptura, comprensió, parlar i entendre.

2.3.1.1.2. Metodologia

[Torna a l'índex](#)

S'empra la metodologia que permet desenvolupar l'autonomia en l'expressió escrita i oral.

2.3.1.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

[Torna a l'índex](#)

Pel que fa a la diversitat s'empra material específic consensuat. També el relatiu a l'ampliació.

Els materials triats tenen prou continuïtat com per a oferir un seguiment significatiu amb resultats òptims.

2.3.1.1.4. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera [Torna a l'índex](#)

Pel que fa a les llengües, l'ús de les TIC i les TAC ha estat sempre un recurs imprescindible. Amb les noves tecnologies, l'aplicació és encara més profitosa.

2.3.1.1.5. L'ús de la llengua estrangera a l'aula [Torna a l'índex](#)

Per descomptat que la llengua de comunicació a l'aula és l'anglès (o el francès), tenint en compte que als primers cursos d'ESO s'ha de combinar amb el català.

2.3.1.2.1. Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

[Torna a l'índex](#)

El centre planifica la impartició de blocs de continguts curriculars d'àrees no lingüístiques en la primera llengua estrangera i es du a terme a Batxillerat. La persona que s'encarrega d'aquesta àrea té la competència lingüística adient, ja que és membre del departament d'anglès.

2.3.1.3. Projectes i programes plurilingües

[Torna a l'índex](#)

El centre participa en intercanvis que permeten als alumnes potenciar la comprensió de les diverses llengües. Però no s'ha plantejat participar, de moment, en projectes plurilingües.

2.3.2.1. Occità, llengua oficial de Catalunya

[Torna a l'índex](#)

El centre no ofereix l'aprenentatge de la llengua occitana ja que no té professorat acreditat i no es troba dins de la Vall d'Aran.

2.3.2.2. Llengües oficials a l'Estat

[Torna a l'índex](#)

L'institut no oferta, de moment, l'aprenentatge d'altres llengües de l'estat ja que no disposa de professorat acreditat en aquestes llengües ni encara s'ha fet el plantejament.

2.3.3 Llengües complementàries procedents de la nova immigració

[Torna a l'índex](#)

El centre no té previst la realització de classes en llengua d'origen fora de l'horari lectiu, tot i que, a nivell de la ciutat s'ha fet petició per poder atendre a l'alumnat d'origen marroquí que volien aprendre àrab. Esporàdicament es fa un ús de les llengües complementàries dels alumnes del centre en activitats concretes, Caldria treballar però, la dimensió pluricultural i plurilingüe del currículum valorant les llengües familiars dels alumnes del centre i aprofitant el seu bagatge cultural per tal que se sentin reconeguts.